

Protokoll

Leidandmed	EAA.4711.1.11
Kaader	16
Daatum	20.09.1885
Protokolli number	227
Protokolli teema	4. Perekonna- ja pärimisasjad; 5. Kahjutasu
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
J.	Lipert		Peakohtumees
J.	Ködar		Kohtumees
T.	Ilwes		Kohtumees

Kaebab **Mari Karist** oma nõumehe **Hans Karistega**, **Jaan Auusi** vastu kihlusest tagasi astumise pärast.

Jaan Auus olla teda omale pruudiks kosinud, kihlused pidanud ja temaga kirikuõpetaja juures lugemas (Brautlehre) ära käinud ja pidanud warsi pulmad tulema, tahta teda aga nüid maha jätta ja üht teist tüdrukut endale naeseks wõtta. Jaan Auus olla aga temaga juba lihalikult kokkuelanud ja tunda tema ennast sellest käima peal olewat. Tema nõuda nüid:

1. kas wõtku Jaan Auus teda oma naeseks
2. ehk maksku temale
 - a. 150 rubla auuteutuse eest kahju tasumiseks sest et tema Jaan Auusi läbi õnnetumaks olla saanud.
 - b. kui ta elusa lapse ilmale peaks tooma, et siis Jaan Auus selle oma lapse ülespidamise jauks temale 100 rubla maksab.

Jaan Aus wastab: Tema olla küll Mari Karistet omale naeseks wõtta tahtnud ja sellega ka õpetaja juures lugemas ära käinud, aga ta olla teda sellepärast maha jätnud, et Mari Karist liiderlik olnud. Nimelt olla seesama warsi peale selle, kui ta temaga kirikuõpetaja juures lugemas juba ära käinud olnud, tema (Ausi) wenna juures ilma undrukuta maganud. Paluda wenda selle kohta kui tunnistajat ülekuulata. Tema ise olla küll alati oma pruudi juures maganud, aga lihalikult kokkuelanud ei olla ta temaga mitte. Sellepärast ei wõiwat ta ei Mari Karistet naeseks wõtta, ei ka temale midagi maksta.

Mari Karist salgab, et keegi muu, ka mitte Jaan Ausi wend, temasse oleks puutunud. Kohtu küsimise peale, kas Jaan Ausil muud tunnistajat ei ole, kui ainult tema enese wend, kes seaduslikult tunnistajaks ei sünni, wastab Jaan Aus, et tall muud wõerast tunnistust selle üle ei ole, et Mari Karist kellegi teisega lihalikult oleks kokku elanud. Aga Johan Lepik wõiwat tunnistada, et Mari Karist pärast seda, kui tema Aus teda juba olnud maha jätnud ja üht tõist tüdrukut naeseks wõtta tahtnud, ise olla ütelnud, et ta ennast teistest ära narrida laseb, sellepärast et tema (Aus) siis üht teist tüdrukut naeseks wõtta ei saaks.

Et Jaan Aus ise ütleb, et see ütlemine pärast seda aega olnud, kui tema Aus, Mari Kariste juba maha jätnud olnud, temal pealegi sellekohta wõõrast tunnistust ei ole, et Mari Karist kellegi teisega lihalikult kokku oleks elanud, siis arwas kohus, et Johan Lepikut tarwis ülekuulata ei ole ja et Jaan Ausi wend T. S. § 864 järele tunnistajaks ei kõlba.

Muud uut ei olnud kohtukäiatel ettetuua.

Swad Sak. raamat XI, jagu I, § 224 - kirikuseaduse järele aast. 1832 § 91 - järele on kihlatud pruudil, kui peigmees teda ilma põhjata maha jätab õigus laulatamise, ehk kahjutasumise, auuteutuse eest nõuda. Priv. sead. III § 158 järele on maha jäetud pruudil, kui kihlatud peigmees temaga lihalikult kokku elanud, luba nõuda, et temale lahutatud naise õigused mõistetakse. Priv. sead. III § 124 järele on ilma süita lahutatud naesel õigus süidlase mehe käest parajat ülespidamist nõuda.

Mõisteti:

I. et Jaan Aus tõeks teha ei ole wõinud, et temal põhjusid oleks olnud, kihlusest taganeda ja kaebajat maha jätta, peab tema kas ennast kaebajaga laulatada laskma, ehk kui ta seda ei taha, saab kaebaja kohtulikult tema lahutatud naeseks arwatud ja peab Jaan Aus kaebajale ülespidamiseks ja auuteutuse eest kahjutasumiseks 4 nädala sees 150 rubla wälja maksma.

II. et Jaan Aus tõeks ei ole teinud, et kaebaja kellegi teisega lihalikult kokku oleks elanud, seda aga tõeks tunnistab, et tema ise oma pruudi juures maganud on, - kui Mari Karist lapse ilmale peaks tooma ja see laps elusse jääb, ning kui lapse sündimine ja tema käima peale saamise aeg selle aeaga kokku läheb, millal Jaan Aus kaebaja peigmees oli (Priv. S. III § 165) peab Jaan Aus selle oma lapsetoitmiseks, kuni laps 10 aastat wanaks saab, iga aasta 10 rubla toitmise ja ülespidamise raha maksma.

Otsus sai kohtukäiatele apelationi seadustega kuulatud.